

Posudek oponenta diplomové práce Nikolý Popperové

Využití mediace při zprostředkování reálií ve výuce češtiny jako druhého jazyka

předkládané v roce 2024 na UJČTK UK

Oponent: Mgr. Marie Boccou Kestřánková, Ph.D., ÚBN FF UK

Diplomová práce Nikolý Popperové se zabývá oblastí mediace, čímž reaguje na málo probádané téma v českém odborném prostředí. Až na malé množství prvních publikací nejsou v současnosti k dispozici odborné zdroje týkající se mediace a vztahující se k vyučovacím procesu v českých školách, natož k výuce češtiny. Naopak zahraniční zdroje na danou problematiku poukazují řadu let, pozornost je mediaci v evropském kontextu věnována od vzniku *Společného evropského referenčního rámce* (2001). Výrazný akcent na mediaci je spojen s dodatkem *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors* (dále CEFR CV, 2018), který mediaci nejen zevrubně popisuje, ale zařazuje ji mezi čtyři řečové činnosti vedle produkce, recepce a interakce.

Vzhledem k řečenému a ke skutečnosti, že prozatím není do češtiny přeložen CEFR CV (2018) jako báze zdrojový dokument, měla autorka komplikovanou situaci co do přístupu ke zdrojům a co do užívání české terminologie. V tomto ohledu proto výslednou práci N. Popperové celkově hodnotím nejen jako velmi zdařilou, pečlivě promyšlenou a precizně zpracovanou, ale i jako průkopnickou. Domnívám se také, že by bylo dobré poznatky zprostředkovat širší odborné veřejnosti, a to alespoň prostřednictvím odborného článku.

Na tomto místě je vhodné poznamenat, že je z diplomové práce čitelné také její kvalitní vedení, které se s náročností situace a s chybějící českou terminologií muselo rovněž vypořádat a vyrovnalo se s tím se ctí.

V následující části se věnuji zevrubnému hodnocení diplomové práce v rámci níže uvedených obecných kategorií.

Koncepce práce, hodnocení A

Práce má logickou strukturu, teoretická a praktická část jsou vyvážené, praktická část navazuje na teoretickou. Myšlenky jsou jasně vysvětlovány. Klíčové pojmy jsou rovněž dobře vymezeny. K překonání obtížností s novou či neexistující terminologií jsem se vyjádřila výše. V tomto ohledu vznáším jednu z otázek na závěr posudku.

Velký akcent jsem v posuzování kladla na aplikaci teoretických deskriptorů do praktické části. Uvítala bych větší akcent na mezijazykovou mediaci spojenou s reáliemi, avšak z hlediska tématu práce je nutné ocenit, že mezijazyková mediace nebyla zcela opomenuta. Do budoucna by bylo pro odbornou veřejnost vítané přidat k reáliím ještě zmiňovaný mezijazykový aspekt.

Velmi pozitivně hodnotím, že jsou zastoupeny praktické mediační aktivity, které je možné ve výuce uplatňovat. Tyto činnosti jsou podrobně popsány, jsou pretestovány, čímž lze podobně postupovat při modelování analogických činností v různých typech vyučovacích materiálů.

Metodologie, hodnocení B

V této oblasti jako jediné se vyskytují určité nejasnosti. Dělat výzkum v takto komplexní řečové činnosti je velice náročné a dovedu si dobře představit, že by ji N. Popperová mohla mít jako téma disertace. Postrádám zde jasný metodický postup maximálně sepnutý s vytyčeným cílem, čímž je

mediace reálií. Prosím proto, aby autorka během obhajoby vysvětlila co nejpodrobněji postupy a cíle dotazníkového šetření. Jaké konkrétní výsledky dotazníku vedly k závěrům týkajících se mediace?

V dalších oblastech metodologie nemám připomínek: dostatečné množství informací se vztahuje k vývoji mediačních cvičení, k pilotáži, k postupu celého výzkumného šetření.

Práce s odbornou literaturou, hodnocení A

Seznam prostudované literatury považuji vzhledem k cílům jako vyhovující. N. Popperová pracovala prioritně se zahraničními zdroji, což je vzhledem k nedostatku česky psaných zdrojů logické. Česky psané zdroje v bibliografii nechybí, a přestože jich není velké množství, neznáme jediný důležitý titul, který by bylo vhodné dodatečně zařadit. Všechny citace jsou v souladu s citační normou, jsou zařazovány funkčně a vhodně vysvětlovány.

Formální úroveň práce, hodnocení A

V této kategorii nemám připomínek. Oceňuji, že je autorka plurilingvním uživatelem vědeckých textů, že je schopna studovat v různých jazycích a nabyté vědomosti transformovat do česky psaného koherentního odborného komunikátu. Jazykové či typografické nedostatky se vyskytují zanedbatelné míře.

Práce celkově plně vyhovuje nárokům kladených na diplomovou práci. Navrhuji hodnocení výborně a práci ráda doporučuji k obhajobě.

Dotazy během obhajoby

- 1) Vysvětlíte prosím rozdíl mezi jazykovými dovednostmi a řečovými činnostmi. Užíváte rovněž pojem řečová dovednost (např. s. 34), jak ji prosím v práci vymezujete?
- 2) Prosím, aby autorka vysvětlila postupy a cíle dotazníkového šetření. Jaké konkrétní výsledky dotazníku vedly k závěrům týkajících se mediace?

V Praze 12. června 2024

Mgr. Marie Boccou Kestřánková, Ph.D.